

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Spiren 2020

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

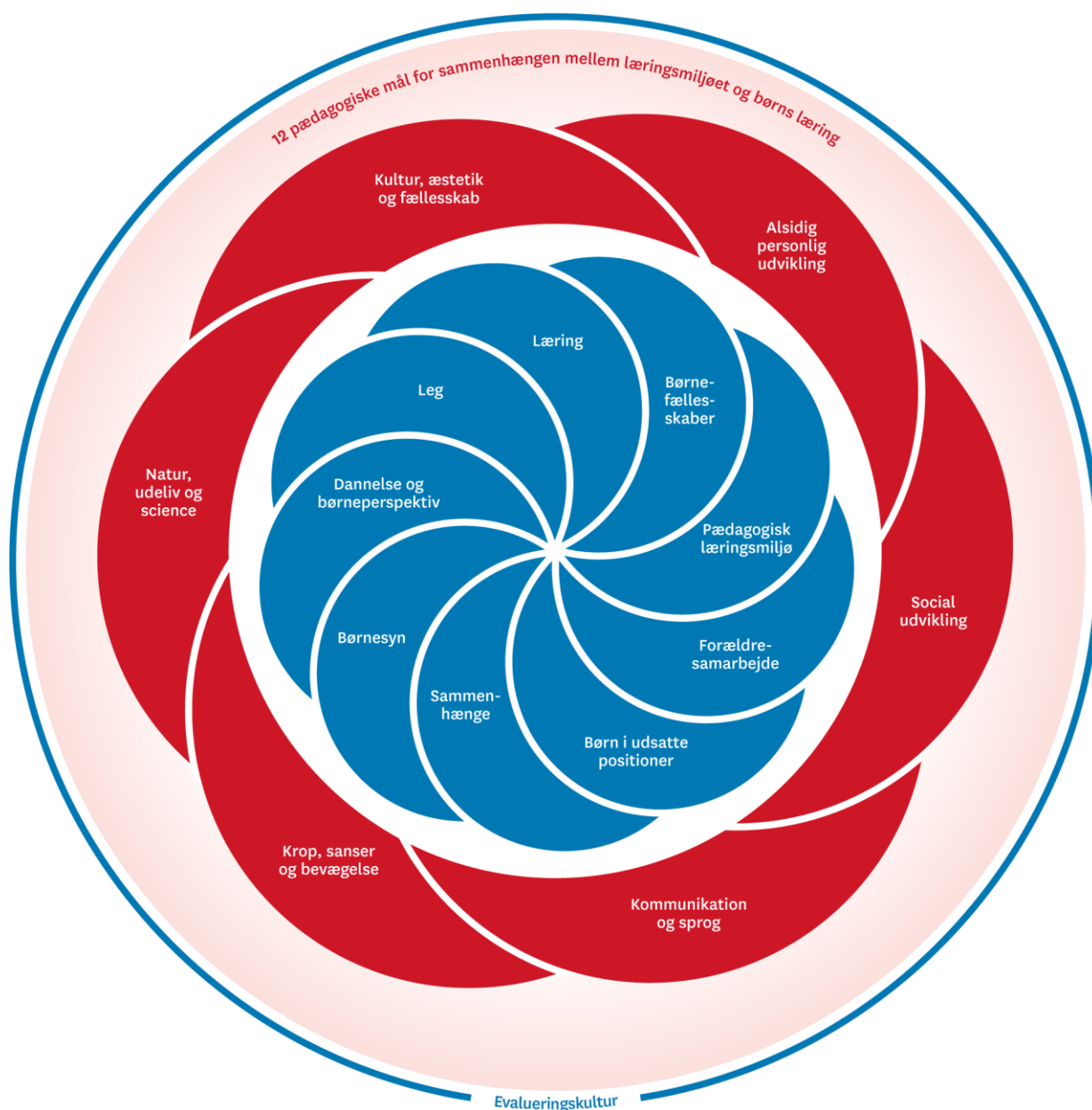
[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

- * Spiren startede i 1987 som fritidshjemmet Melbo.
- * I 1992 blev Melbo til en aldersintegreret daginstitution for skolebørn og børnehavebørn.
- * I 1994 blev Melbo til børnehave med plads til 40 børn i alderen 3-6 år.
- * I Januar 2006 fusionerede vi med Skærbæk Børnehave og udvidede med en tilbygning.
- * Her blev børnehaven omdøbt til Spiren, normeret til 66 børn fordelt på 3 stuer.
- * I 2013 blev der etableret et midlertidigt hus på legepladsen, hvor de ældste børn skulle gå i Spirevuppen. De blev i 2020 flyttet over i den forhenværende børnetandpleje.
- * Spiren er nu normeret til 89 børnehavebørn fordelt på 5 stuer, hvor de ældste er i Spirevuppen.

Barnet i centrum:

I Spiren arbejder vi ud fra et anerkendende børnesyn, hvor barnet er i centrum. Vi mener, det er værdifuldt for barnet at blive set af de voksne, og at det oplever at høre til og være en del af fællesskabet.

Anerkendelse og relationen til barnet er vigtig for at få et samlet billede og en forståelse for barnets perspektiv. Dagsrytmen skal være forudsigelig, og børnene skal være omgivet af omsorgsfulde nærværende voksne, der forstår og accepterer børnenes følelser. De voksne skal være engagerede og motiverede rollemodeller i det daglige.

Der skal være et læringsmiljø, hvor der er planlagte og spontane vokseninitierede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og faste rutiner. Personalet observerer og reflekterer over den daglige praksis og er parate til at ændre på indretningen for at tilgodese børnenes interesser og behov.

Legen vægtes højt. Det sjove og sociale samvær, de fælles oplevelser, kreative udfoldelser og spontanitet. Er børnene optagede af noget eller kommer med en ide, springer vi på den. Gennem forskellige aktiviteter skaber vi forskellige deltagelsesmuligheder for barnet, der her kan bidrage og få indflydelse i en demokratisk proces.

Vi tilbyder:

Spiren har en stor legeplads med mulighed for motorisk udfoldelse. Der er et overdækket bålsted og en scene, hvor børnene kan optræde.

Vi kan gøre brug af områdets fællesbusser, så der er mulighed for at komme til stranden eller i skoven.

Vi gør brug af nærområdet, hvor der er legepladser, boldrum, gymnastiksal og bibliotek, og i vinterhalvåret går vi på skift i svømmehallen.

I løbet af året er der forskellige arrangementer, hvor vi byder ind til f.eks. sommerfest, bedsteforældredag og påskeløb, som foregår i vores kolonihave.

Kolonihaven ligger op af en skov, og i hver uge tager en lille gruppe børn derop, hvor naturen udforskes, og der kan laves bål.

Forældresamarbejde:

For at skabe en god sammenhæng mellem hjem og institution er det vigtigt at forældrene føler sig velkomne i Spiren, og møder et interesseret personale, der har tid til en uformel snak.

For at støtte barnets udvikling og trivsel er det vigtigt med et godt samarbejde mellem forældre og institution.

Vi afholder forældresamtaler en gang om året, hvor barnets trivsel drøftes.

Børnesyn

Dannelse og børneperspektiv.

Når vi sætter aktiviteter i gang i institutionen, tilbyder vi børnene at deltage i et fællesskab.

Vi inviter børnene ind i fællesskabet for at skabe en betydningsfuld relation til hinanden, barn – barn og barn –voksen med hinanden.

Vi mener at for at begå sig i et fællesskab og føle sig set, er relationen en meget vigtig forudsætning.

Vi mener at dannelse sker gennem alle de aktiviteter børnehaven tilbyder.

I den frie leg, de planlagte aktiviteter og de pædagogiske rutiner.

Den frie leg foregår som regel i et legemiljø, enten på stuen eller udenfor, hvor børnene i eget tempo, afprøver deres sociale færdigheder. De organiserer legen.

De har forskellige roller, og legen foregår i en konstant forhandling om, hvad legen skal gå ud på.

Personalets rolle er her at skabe de rette læringsrum og støtte børnene i legen.

De planlagte aktiviteter, f.eks. en kreativ aktivitet indebærer kommunikation om hvordan de vil udføre aktiviteten. Der er ofte ventetid omkring den voksne, hvor børnene er nysgerrige på, hvad der skal ske.

Ventetiden kan for nogen føles lang, men kan samtidig være lærerig, da børnene her får ideer af hinanden, og aftaler hvordan de vil udføre opgaven. Børnene udvikler deres sproglige kompetencer.

En planlagt tur ud af huset, giver børnene en oplevelse i et nyt læringsrum.

Børnene får en fælles oplevelse, som de kan gøre brug af senere i deres leg.

I de pædagogiske rutiner f.eks. af og påklædning, er der dannelse i at lære at blive

selvhjulpen. At kunne vente på tur til at få hjælp. Der bliver sat ord på processen, hvad er overtøj og fodtøj. Er det koldt eller varm udenfor. Og hvad passer til årstiden.

Børnene venter på hinanden fordi de har aftalt at lege sammen udenfor.

Hverdagsrutinerne er en vigtig del af dannelsen, da de øver sig på at blive selvstændige og empatiske.

Praksis eksempel på børneperspektiv.

En lille dreng har svært ved at sige farvel en morgen.

Pædagogen går med ud til døren og spørger: "Skal vi gå ind at spise morgenmad?"

Det svarer drengen nej til.

"Vil du lege med magneter"? - " Du kan finde dem, så kan vi lege sammen når jeg er færdig med morgenmaden".

Det vil drengen gerne og løber glad ind for at lege med magneter. Kommer lidt efter og viser at han er begyndt at bygge. (Lille æske med en bil i)

Refleksion:

Pædagogen ved hvad drengen er optaget af, og hjælper ham i gang. Hans følelser bliver taget alvorligt.

Fra at være ked af det, da han skulle sige farvel, til at komme i gang med en ny dag.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.

Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.

Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.

Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

Børnesyn

Dannelse og børneperspektiv

Leg

Læring

Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn.

Vores børnesyn kommer til udtryk i måden, vi ser barnet på. Vi arbejder ud fra et anerkendende børnesyn, hvor barnet har en værdi i sig selv, og hvor barnet ses som en selvstændig og kompetent person. Barnet skal have lov til at være barn, og der skal være plads til forskellighed. Det er vigtigt, at barnet får lov til at lege, og at det får plads til at udvikle sig i sit eget tempo. Vi giver barnet medbestemmelse, og vi gør det til en aktiv medskabende i dets egen læring. Vi sørger for, at dagligdagens aktiviteter er præget af både de voksnes og børnenes idéer.

Vi fokuserer på det enkelte barns styrker, så barnet får en oplevelse af succes. Vi dyrker barnets interesser, og vi giver barnet en følelse af at kunne bidrage positivt til fællesskabet.

Det er vigtigt for os, at barnet føler sig set og hørt. Vi modtager alle børn med et "godmorgen", når de kommer og et "farvel", når de går hjem. Vi drager omsorg for børnene, og der er altid plads til kram og nærvær. Vi arbejder i små børnefællesskaber med én voksen, hvor det enkelte barn lettere kan blive set og hørt.

Vi skaber rammer og læringsmiljøer, hvor der er fokus på barnets perspektiv. Vi tager udgangspunkt i barnets alder og modenhed, så hvert enkelt barn inddrages på det niveau, det befinder sig på udviklingsmæssigt, hvilket udvikler selvstændighed hos barnet og giver barnet en følelse af medansvar.

Dannelse og Børneperspektiv

Dannelse og børneperspektiv præger hele hverdagen i Spiren. Alle de oplevelser, barnet får i institutionen, derhjemme og i andre sammenhænge, bidrager til barnets dannelse.

Børneperspektivet handler om at kende barnet og have en god relation til det enkelte barn. En god relation skaber tryghed og tillid imellem barnet og den voksne. Herved får barnet lyst til at dele sine tanker og

følelser med den voksne, og den voksne får hermed forståelse for barnets perspektiv.

Børneperspektivet tilgodeses endvidere ved, at den voksne reflekterer over egen praksis og er omstillingsparat. Det vil sige, at den voksne skal være i stand til at ændre en planlagt aktivitet undervejs for at tilgode barnets perspektiv, så barnet får størst muligt udbytte af aktiviteten. Hermed får barnet medbestemmelse i den daglige praksis.

Barnet dannes igennem hverdagens rutiner såsom vasketøj, borddækning, maddage samt af- og påklædning. Hverdagsrutinerne er en vigtig del af barnets dannelse, da de er med til at gøre barnet selvhjulpent og opnå en følelse af selvstændighed. Barnet udvikler empati og føler sig som en værdifuld medspiller i den daglige praksis.

Dannelse sker i alt, hvad barnet foretager sig. I børnehaven er barnet en del af et fælleskab, hvor det lærer at omgås andre. Barnet lærer, hvordan man taler pænt til hinanden og respekterer hinanden. Barnet lærer i børnehaven de sociale spilleregler, hvilket skaber grobund for barnets sociale udvikling. Barnet lærer at danne gode relationer, hvilket gør det muligt for barnet at knytte venskaber og føle sig værdifuld.

Leg

Legen er et vigtigt element i barnets dannelse. I legen udvikler barnet fantasi og indlevelse, og det lærer at tage hensyn til de andre børn. Barnet øver sig i at vente på tur og at deles om legetøjet. Barnet afprøver i eget tempo sine sociale færdigheder, da legen foregår i en konstant forhandling om, hvad legen skal gå ud på. Hermed lærer barnet at lytte både til egne og andres behov.

Der skal være en vekselvirkning imellem børneinitierede og vokseninitierede lege. Sommetider har barnet behov for at blive guidet af en voksen i legen, men andre gange har det behov for selv at udvikle legen. Det er vigtigt, at den voksne er bevidst om sin rolle i barnets leg. Den voksne skal kunne reflektere over, hvad barnet har brug for i legen, og den voksne skal kunne se, om barnet har brug for at blive guidet. Der skal være plads til, at barnet kan fordybe sig i legen.

Vi rammesætter legen og evaluerer løbende på legekulturen. Vi reflekterer over, hvordan kan vi bedst kan hjælpe og guide børnene til at udvikle på legen og deres sociale kompetencer.

Læring

Vi ser ikke kun læring som skolatisk, ligesom i skoleregi, men vi mener der er læring i alt. Vi har både lærende leg ex. Når der leges med dyr, udvikler børnene deres sociale kompetencer ved at samarbejde, og udvikler sproget ved at lære nye dyrenavne. Vi har også legende læring ex. Når vi laver bogstaver ud af modellervoks og skriver vores navn.

Ligesom dannelse foregår læring også hele dagen. Vi arbejder ud fra det brede læringsbegreb, at børn lærer igennem alt det de foretager sig både vokseninitierede og børneinitierede aktiviteter, rutiner og leg. Derfor reflekterer vi over hele dagen.

Vi fokuserer og evaluerer på processer og ikke kun produkt. Hvad gik godt? Hvorfor gik det ikke så godt? Hvad skal vi gøre anderledes? osv.

Vi laver didaktiske overvejelser over både planlagte og spontane aktiviteter. Vi er deltagende og motiverende i leg og aktiviteter.

Læring er social og påvirkes af relationen, omgivelserne og barnet selv. Det vigtigste er at barnet finder mening i læringssituationen og dens indhold, for at der opnås læring, ellers mister barnet motivationen, og går videre til en anden aktivitet.

Vi evaluerer både over praksis men også i praksis.

Børnefællesskaber

Vi reflekterer hele tiden over børnefællesskaberne. Det gør vi bl.a. når vi går i små grupper, her tager vi udgangspunkt i børneperspektivet, ved bl.a. at se på hvem der kan udvikle gode relationer. Vi har faste pladser til madpakker, som vi også løbende evaluerer på.

Børnene leger på tværs stuer og af legerelationer, som bidrager til at de lærer at indgå i andre børnefællesskaber, og får kendskab til nye potentielle legerelationer. Barnet lærer om sig selv i fællesskab med andre.

Vi kan være igangsætter af en fælles leg, og på sigt trække os, når legen er godt kørende, og alle børn er godt med, og børnene på egen hånd fortsætter.

Det er vigtigt vi har fokus på og understøtter at det enkelte barn er en del af et fællesskab hver dag, hvor der lyttes til det samt det respekteres. Hvor barnet skifter imellem forskellige positioner i legen f.eks. være den der bestemmer

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Spiren reflekteres der over læringsmiljøet hele dagen. ex Til morgenmad er der mulighed for at smøre sin mad selv, og tale om hvor maden kommer fra. Om eftermiddagen er der stadig aktiviteter.

Der reflekteres over formålet med aktiviteterne. Det kan være mesterlære, relations dannelse, kognitiv udvikling osv.

Der arbejdes i små grupper for at tilgodese det enkelte barn. For at opbygge relationen og bedre at kunne tage et børneperspektiv.

Pædagogen sammensætter børnegrupperne, ud fra pædagogiske overvejelser.

Der tilbydes aktiviteter hele dagen, også morgen og eftermiddag. Pædagogen er synlig, og deltagene i det omfang der er hensigtsmæssigt for læringsituationen.

Som pæd. Personale giver vi os tiden til at fordybe os med børnene, skabe tryghed og mærke efter hvor børnene er den pågældende dag ex der skulle arbejdes med bogstaver g mosaik, men den dag fangede det ikke børnene, så det blev den frie leg og børnenes selvvalgte aktiviteter der i stedet kom i fokus.

Vi inddrager børneperspektivet, og følger børnenes spor. Derfor er vi omstillingsparate og kan hurtigt ændre retning.

Vi anvender kompetencehjulet som værktøj til, at udvikle læringsmiljøet, dette gøres ved når der trækkes statstikker, som vi kan vurdere og planlægge nye indsatser ud fra via. Handleplaner.

Vi gør brug af visualisering. Ex kan vi bruge billeder så barnet ved hvad det skal eller hvem det skal være sammen med, så det ikke bruger unødigt energi. Dette skaber ro og overblik.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring

Vi afholder opstarts samtaler, hvor forældrene kan få et indblik i deres barns trivsel og udvikling i børnehaven. De kan komme med deres syn på barnet, for at få et bredere billede af barnet, og de kan stille evt. spørgsmål.

Der er en forældresamtale igen inden skolestart. Hvis der er et ønske om eller behov for det, er der selvfølgelig flere samtaler.

Vi ligger en stor værdi i de daglige samtaler ved hente- og bringe situationer, og deler de gode, sjove historier.

Vi bruger vores tavle og Intra/AULA til at skrive hvad vi laver i dagligdagen, og til evt nyhedsbreve. Derudover laves der nogle gange små hæfter eller opslag ved projekter.

Forældrerådet bliver inddraget i de forskellige arrangementer som afholdes i løbet af året. De er også talerør for de øvrige forældre, hvis der er noget de vil have drøftet.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi observerer og reflekterer med hinanden, og justerer løbende på vores tilgang og læringsmiljøet i forhold til børn i udsatte positioner.

Vi arbejder ud fra NUZO (barnets nærmeste udviklingszone), for derigennem at skabe de bedste muligheder for udvikling og læring for det enkelte barn. Barnet skal udfordres tilpas, så det oplever mening og motivation for at udvikle og lære.

Vi laver kompetencehjul 2 gange om året og vurderer om der skal laves handleplan på det enkelte barn.

Hvis tiltagende kræver at der er flere ressourcer på stuen, kan der søges ressource timer på barnet eller gruppen.

Vi vægter et tæt forældresamarbejde, med den gode daglige dialog og møder efter behov, for at sikre barnets trivsel.

Vi har et godt samarbejde med pædagogisk psykologisk rådgivning (ppr), både i forhold til rådgivning af pædagoger og forældre, og ved deltagelse i møder.

Derudover har vi fremskudt rådgivning som kan fremme samarbejdet mellem daginstitution og hjemmet. De kan f.eks. tilbyde hjælp i forhold til forælderrollen, barnets trivsel, forandringer i familien eller andre problemstillinger. Der kan foregå i institutionen eller i hjemmet.

Vi arbejder i små grupper, og reflekterer løbende over grupperne, så alle er en del af et fællesskab. Børn i udsatte positioner trives ofte bedre i mindre grupper, hvor der er god mulighed for at tilgodese den enkeltes behov.

Vi arbejder struktureret og bruger gentagelser meget.

Vi bruger pædagogiske hjælpemidler så som timetimer, tyngdepude, piktogrammer, dagstavle, dynairpude m.m.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi har fokus på overgange og sammenhænge for børnene. Allerede inden opstart i børnehaven er der mulighed for forbesøg af forældre og barn, dagplejen kan komme på besøg, og der kan laves et overgangsskema.

Vi har en førskolegruppe i eget hus, for at forberede børnene bedre til skolestart.

I overgangen til førskolegruppen, tages der hensyn til det enkelte barn. Nogle børn er på flere besøg inden opstart, andre har forældrene med. Der kan være overleveringsmøder imellem personalet fra de forskellige stuer, og med evt. deltagelse af forældre alt efter behov.

Der bliver bygget videre på børnenes sociale udvikling, krav og forventninger øges gradvist. Ex de lærer at give plads til hinanden, at vente på tur, øver sig i fælles opmærksomhed, at være i fokus og stå frem m.m.

Børnenes motorik udvikles yderligere ex. Blive bedre til at kaste gribe, blive selvhjulpne, gå længere ture.

Børnenes kognition videre udvikles i arbejdet med bl.a. de 6 læreplanstemaer. Ex de får både kendskab til nye dyr, men også større viden om de kendte dyr.

Vi sender børn afsted til 2 forskellige skoler. På Real skolen er der brobygning, hvor børnene er på besøg en gang i ugen ½ år inden skolestart. På distriktsskolen er børnene på besøg 2 gange inden skolestart sammen med en pædagog, og 1 gang uden.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi må bruge skolens gymnastiksal, og er hvert år ovre og se skolekomedie.

Vi benytter os af fritidscenterets gode faciliteter både indendørs og udendørs og er i svømmehallen hver uge.

Vi benytter os gerne af forældrenes kompetencer og tilbud om at besøge deres arbejdsplads eller hjem.

Vi besøger plejehjemmet og pynter op til jul sammen med dem hvert år.

Tønder kommune er en science kommune, som gerne have børnene mere interesserede i vores lokale natur, specielt vadehavet. Derfor bruger vi naturen meget, og vi har egne busser så vi kan komme i skoven og til vadehavet.

Der er mulighed for at få naturvejledere med ud og fortælle om valgte temaer i naturen.

.

Vi går hvert år i kirke til jul, for at børnene får kendskab til de danske traditioner.

For at give børnene kulturelle oplevelser gør vi brug af de omkringliggende museer og kulturelle tilbud. Det kan også være i forbindelse med projekter eller hvor vi ønsker at skabe et andet læringsmiljø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi ser børnene som unikke individer og møder børnene i øjenhøjde, ved at tage udgangspunkt i deres interesser og behov. Ex nogle har brug for en voksen til at vinke med, andre vil selv. Dette gør vi for at

skabe et læringsmiljø hvor omsorg og tryghed er de bærende elementer.

Vi skaber den tætte relation til børnene for skabe tillidsfulde individer, der tør udforske verden, med den voksne som sikker base. Det gør vi ved at arbejde i mindre grupper, hvor der er plads til at sidde på skødet og den tætte opmærksomhed.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på egne og andres handlinger og følelser, for at udvikle empati og respekt for andre. Dette kan medvirke til bedre at kunne håndtere konflikter.

Vores læringsmiljø skal understøtte, at barnet føler det har værdi i sig selv, føler sig set, hørt og er en del af et større fællesskab. Ex. til samling at barnet har medbestemmelse på indholdet af samling f.eks. pædagogen viser forskellige billeder med årstiden og barnet vælger et billede ud og fortæller ud fra det selvvalgte billede. Herved har barnet muligheden for øve sig i at stå frem og tale, træffe valg, vente på tur, at være i fokus og bagefter være opmærksom lyttende til de øvrige børn.

Vi arbejder ud fra NUZO (zone for nærmeste udvikling) for at udfordringerne ikke overstiger børnenes kompetencer, og de derigennem mister gåpåmodet. Læringsmiljøet skal understøtte deres evne til at håndtere modgang og udfordringer. Vi motiverer og støtter barnet, så det får troen på sig selv og kan klare udfordringen. Ex i garderoben guider og hjælper vi børnene efter deres kunnen (NUZO).

Vi understøtter børnenes nysgerrighed ved at inddrage børneperspektivet, og følge børnenes spor. Derfor er vi omstillingsparate og kan hurtigt ændre retning. Ex vi har planlagt at klippe en kat, men børnene er gået i gang med skattejagt. Vi følger børnenes engagement og laver kikkerter og skattekort i stedet for.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Legen er hele tiden i fokus, da den er grundlæggende og lærer børn f.eks. at samarbejde, at løse konflikter, forhandle og indgå kompromisser. Vi sidder ofte på gulvet for at være tæt på legen, hvor det er muligt at understøtte børnenes deltagelse i fællesskabet ved enten at gå foran, ved siden af eller bagved børnenes leg.

Vi har dagen igennem fokus på de sociale fællesskaber i den frie leg, men også i både i de voksenstyrede aktiviteter i større og mindre grupper.

Vi understøtter børnefællesskaberne ved ofte at være i små grupper, hvor børnene lettere kan være medbestemmende og bidrage værdifuldt til fælles lege og samvær, med hjælp fra den voksne.

For at børnene kan indgå i samspil med andre er det vigtigt, at børnene lære empati, det at kunne mærke egne følelser og det at kunne sætte sig i andres sted. Vi guider børnene i at have modet til, at kunne sige fra såvel verbalt som nonverbalt, når egen grænse overtrædes. Ex. Ved samling, taler vi om følelser, ansigtsudtryk, hensigtsmæssige reaktioner. Vi guider børnene på legepladsen ved f.eks. opstået konflikter, eller roser barnet ved hensigtsmæssig adfærd.

Vi ser forskelligheder som en ressource. Vi taler derfor med børn om forskellighed, at vi som mennesker, tænker og handler forskelligt. Det giver børnene en tolerance og forståelse for hinandens forskelligheder og

hvorfor man kan reagere forskelligt.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi er sproglige rollemodeller for børnene og støtter op om, at børnene opnår tryghed og indgår i fællesskaber med andre børn. Fællesskaberne er præget af dialoger, hvor barnet skiftes til at være den lyttende og talende. Hvor den gode øjenkontakt, nærvær og fælles opmærksomhed er centrale elementer. Vi er indlevende og nysgerrige på det barnet er optaget af, og kan hjælpe barnet med at sætte ord på dets oplevelser.

Vi understøtter barnets sproglige deltagelse i legen. Da legen er det grundlæggende for barnet. Her øver det sig i at anvende det verbale og nonverbale sprog, øger ordforrådet, sprogforståelsen samt gør brug af de kommunikative strategier. Vi udvikler sproget i legen f.eks. hvis vi leger skraldemand, hjælper vi børnene til at sætte flere ord på, såsom skraldebil, skrald, skraldespand m.m. der sættes i spil.

Vi arbejder med dialogisk læsning flere gange i ugen, hvor der læses højt. Børnene er sproglige medfortæller, hvor der er dialog omkring historien og de senere kan genfortælle dele af historien. Vi vælger nogle ord, som vi har særlig fokus på, så børnene lærer nye ord, og deres betydning.

Vores læringsmiljø er indrettet således, at alt efter aldersgruppe har børnene fri adgang til bøger, papir, farver og saks, billeder og alfabetet hængende på væggene. De kan på egen hånd og på foranledning af de voksne, lade sig inspirere og blive nysgerrige på skriftsproget, skrive sit eget navn, øve rim og remser og få læst højt.

Der laves en generel sproglig vurdering af barnet inden det er fyldt 4 år, med materialet ”Hjernen og hjertet”, derudover laves der også en sproglig vurdering 2 gange årligt når der udarbejdes kompetencehjul.

For børn med sproglige udfordringer, har vi et tæt samarbejde med vores tale-hørekonsulent der er tilknyttet Spiren. Der både kan tilbyde taleundervisning af barnet i Spiren, rådgive pædagoger og forældre, eller kan deltage i møder, hvor der kan guides og rådgives om håndtering af de sproglige udfordringer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vores læringsmiljø skal give børnene rig mulighed såvel ind som ude, for at kunne bevæge sig, at opnå bevægelsesglæde og kropslig udfoldelse.

Vi gør brug af vores legeplads, der har flere forskellige legeredskaber, og bakken der inviterer til forskellige aktiviteter, som at løbe, rulle, kravle m.m. om den omkringliggende natur, der giver os flere og varieret bevægelsesmuligheder.

Det pæd. personale udviser bevægelsesglæde og er motiverende rollemodeller der deltager aktivt i bevægelseslegene.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

>Skriv her.<

Vi gør brug af smitte modellen og refleksionsmodellen som skaber grundlaget for, at vi løbende kan justere og evaluere på vores læringsmiljø. Om vi f.eks. inddrager børneperspektivet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC